

H O R U S I T Z K Y F E R E N C:

Nagyon fontos volna, ha egész középhegységi karsztunk, ahol a bányavíz-veszély fennáll, feltérképezésre kerülne. Mindez fontos lenne Szádeczky munkájának kiértékelése szempontjából is. A régi karsztformákról előző kartársunk azt mondotta, hogy azoknak morfológiailag igen sok ormájuk lehet. Ha precizizálni akarjuk, mikor kezdődött az őskarszt, csak a pleisztocen, pliocén, oligocén, stb. jelölhető meg, általában minden olyan időszak, amikor a karsztosodásra alkalmas kőzetek felszínre kerültek. A krétában a bauxit karsztos felszínnek öbleiben alakult ki. Ezt követte a laramiai mozgás, ahol az eocén fedi le a régi karsztos felszíneket. A Budai hegységben pl. a Ferencshalmon nagyszerűen látszik, hogy tufa települ be a régi karsztos öblökbe és nummulinás mészkő fedi be. Több esetben az erózió preparálja ki a fedett karsztok régi formáit. Világos azonban, hogy a mai felső karszt egészen fiatal. A Mecsekben tektonikai mozgások voltak, nyilvánvaló, hogy ennek következtében a karsztos folyamatok intenzívebbé váltak, tehát nem választhatjuk ezeket külön. Valamennyi olyan fázisban, amely a régebbi mészköveket felszínre hozta kipreparálódtak őskarsztok, és mint geomorfológiai tényezők is számításba jönnek.

A másik kérdés a tektonikus és nem tektonikus, hévvízes és nem hévvízes barlangok kérdése. Nyilvánvaló, hogy a mélységből a hév-
vizek tektonikai vonalakon fognak a felszínre törni, tehát a hév-
vizes barlangok is lényegileg preformált vonalak. Ha megnézzük barlangjaink térképét, itt sok esetben azt tapasztaljuk, hogy a tektonikai igénybevétel nyomán a Moor-féle felülethasadékok mentén történt az elválás, a hasadékvíz a Moor-féle felületeken tör felszínre. Itt tehát voltaképpen geomechanikai igénybevétel folytán létrejött vonalak mentén történt a barlangképződés.

Az egész ankétben hiányoltam egy kissé a víz viselkedésének meg-
tárgyalását a kőzet belsejében. Az ankét a karsztosodásnak első-
sorban morfológiai tekintetben jelentős felszíni részleteivel fog-
lalkozott. Keresztül kell vinni, hogy a földrajzi és hidrográfiai
társulat együttes ülésen kerítsen sort a karszthidrológiai és mor-
fológiai kérdések közös megbeszélésére.

B U L L A B.: A Magyar Földrajzi Társaság és Vizrajzi Társaság
között az együttműködés még csak azért nem valósult meg, mert a
Magyar Földrajzi Társaság még nem működik. Mihelyt működik, ezt
az együttműködést meg fogjuk valósítani.

B E R T A L A N K Á R O L Y:

Nagy érdeklődéssel hallgattam Leél-Össy kollégánk felsorolását,
melyből kitűnt, milyen sokféle szempontból lehet osztályozni a
barlangokat és nagyon jól válogatta meg a szempontokat. Én sze-
rintem még attól is függ az osztályozás, hogy ki osztályoz. Más-
képpen osztályoz a morfológus, geológus és megint másképpen az
archeológus és ami talán az egyik számára mesterkéltnek látszik,
a másik szempontjából fontos lehet. Nem teljesen értek egyet Leél-
Össyvel, amikor azt mondta, hogy "nagyságra való tekintet nélkül".
Valahol mégis csak kell határt szabni. Gyakorlati szempontból a-
jánlom a határt ott megvonni, ahova az ember még behatolhat, bár
itt is vannak bizonytalanságok. Tulajdonképpen a barlangkutatás
részben beletartozik a karsztkutatásba, de sok minden beletarto-
zik a barlangtanba, amihez a karsztkutatásnak semmi köze sincs.
A mesterséges barlangokat nem szívesen engedem el, már csak a
természetvédelemre való tekintettel sem. Ha a karsztkutató osztá-